



UNIwersytet
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU

**Literacka legenda
Mikołaja Kopernika
w wybranych polskich
utworach dla dzieci i młodzieży**

dr Marcin Lutomierski
m.lutomierski@umk.pl

Problematyka legendy literackiej

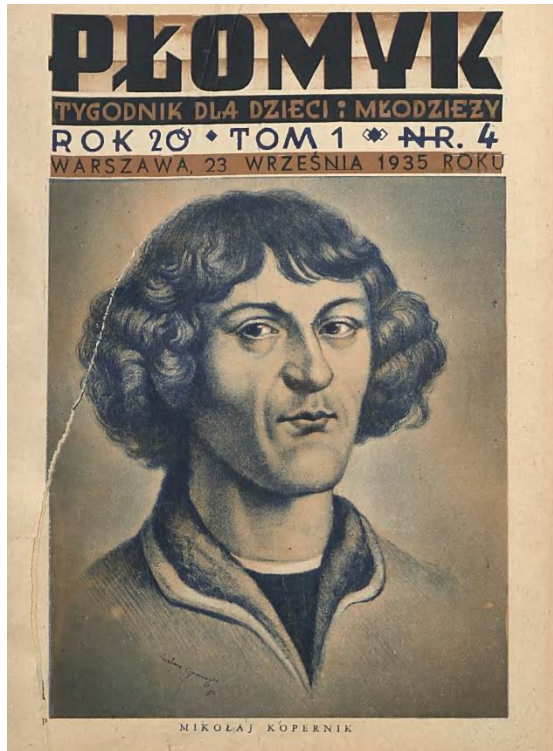


- 1) Rozumienie legendy literackiej
- 2) Cechy legendy literackiej
- 3) Funkcje legendy literackiej

Funkcje literatury (pięknej) w życiu młodego odbiorcy



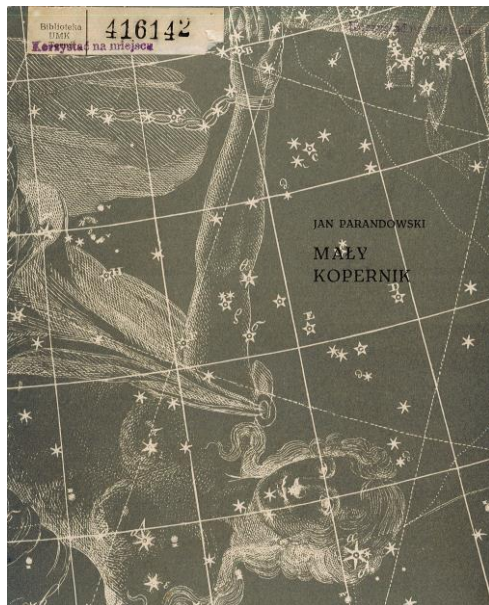
- 1) Funkcja estetyczna
- 2) Funkcja poznawcza
- 3) Funkcja dydaktyczno-wychowawcza
- 4) Funkcja ludyczna
- 5) Funkcja terapeutyczna



Wyjątkowa postać

Edward Szymański, *Mikołaj Kopernik*,
„Płomyk” 1935, nr 4

Przyszły uczyony (badacz)



Jan Parandowski,
Mały Kopernik, oprac. graf. Zygfryd Gardzielewski,
Toruń 1968 (przedruk z 1938)

5

Fot. M. Lutomierski



Mira Jaworczakowa,
Gdy odbijamy od portu, il. Maciej Jędrzyk,
Warszawa 1975

Fot. M. Lutomierski

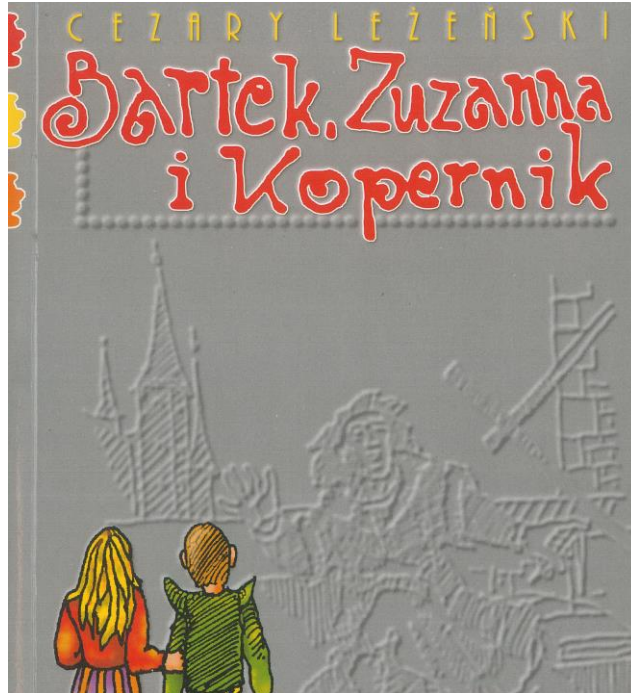


Il. Filip Pręgoski

Pasjonat: lekarz i astronom

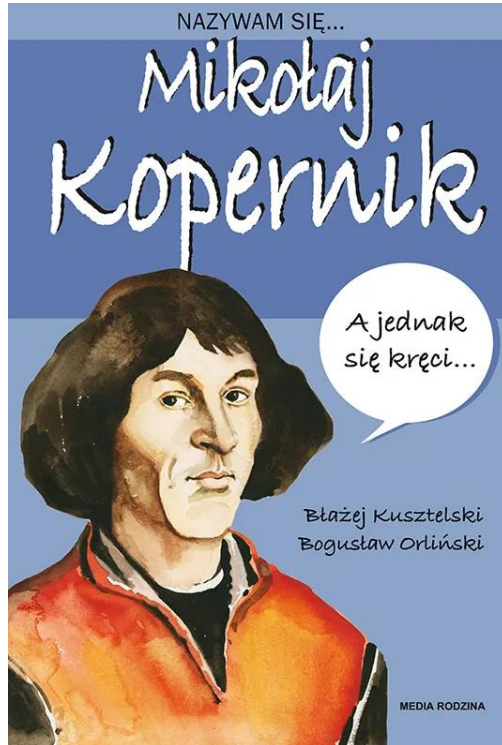
Stanisław Szostakowski *U kanonika
Mikołaja, w: tenże, Na mazurskiej ziemi.
Opowiadania z dziejów Warmii i Mazur,*
Warszawa 1960.

Nowe wydanie w tomiku przygotowanym
w Wydawnictwie Naukowym UMK z okazji
Światowego Kongresu Kopernikańskiego
w Toruniu (2023).



Człowiek...

Cezary Leżeński,
Bartek Zuzanna i Kopernik,
il. Lech Karczewski, Toruń 1999



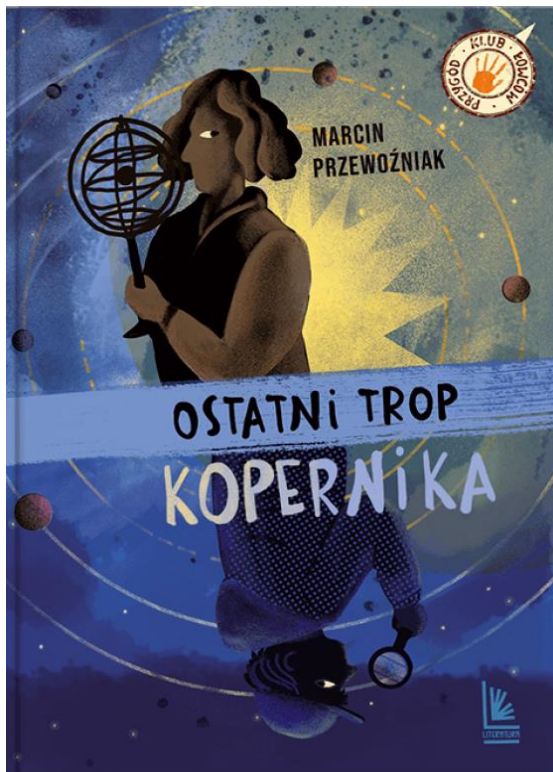
„Autolegenda”?

Błażej Kuztelski,
Nazywam się... Mikołaj Kopernik,
il. Bogusław Orliński,
Poznań 2010



Zwyczajny/niezwyczajny człowiek

Katarzyna i Paweł Ziemniccy,
Droga do gwiazd. Opowieść o Mikołaju Koperniku
il. Ewa Beniak-Haremska
Łódź 2019



Postać zagadkowa i tajemnicza

Marcin Przewoźniak,
Ostatni trop Kopernika,
il. Katarzyna Kołodziej,
Łódź 2023



Podsumowanie

- Główne **komponenty** literackiej legendy Mikołaja Kopernika: fakty, interpretacje faktów, hipotezy, fikcja.
- **Niejednorodny obraz** Mikołaj Kopernika.
- Postać słynnego astronoma jako **inspiracja** dla autorów i czytelników.
- Mikołaj Kopernik jako postać **pozytywna**, ale niepozbawiona wad.
- **Postawa** Mikołaja Kopernika zwykle jako wzór pracowitości, sumienności, wytrwałości, rzetelności.
- Literacka legenda jako **przeszkoda czy impuls** do poznawania historycznej postaci?



Dziękuję za uwagę